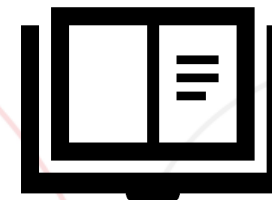


Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Vammaisneuvoston kokous 21.8.2024

Alueellinen hyvinvointikertomus



Alueellinen hyvinvointikertomus on asiakirja, joka kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä hyvinvointialueella.

Alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma mm.:

- kuvaa alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä
- kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita alueella
- asettaa ja kohdentaa tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa
- toimii hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokoavana strategisena asiakirjana

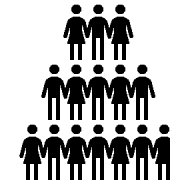
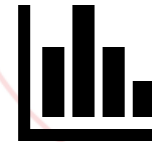
Lähde: THL: 2023 <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointikertomus>



Alueellinen hyvinvointikertomus rakentuu kahdesta osiosta:

- **Kertomusosa** kuvaa hyvinvoinnin nykytilaa ja olemassa olevia toimia ja rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuosilta 2021-2024

→ Väestön hyvinvoinnin tila alueella



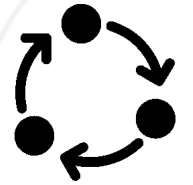
- **Suunnitelmaosa** kuvaa hyvinvointialueen tavoitteita, suunniteltuja toimia ja yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa vuosille 2025-2028

→ Alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet



Hyvinvointikertomustyön prosessin eteneminen

- Hyvinvointikertomustyön prosessi aloitettu 5/2024
- Kertomusosiota koottu kesän aikana, suunnitelmaa laaditaan toimialueiden kirjausten pohjalta, hyte-ohjausryhmän ohjauksessa
- **Osallistaminen 8/2024**
 - Vanhusneuvosto
 - Osallisuusvaliokunta
 - Lapsi- ja perheasiainneuvosto
 - Nuorisovaltuusto
 - Vammaisneuvosto
 - Alueelliset kumppanuusryhmät
- Hyte-lautakunta tarkastelee kertomusta ja suunnitelmaa 9/2024 ja 11/2024, ja hyväksyntä 12/2024
- Aluehallitus ja –valtuusto käsittelevät hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman keväällä 2025



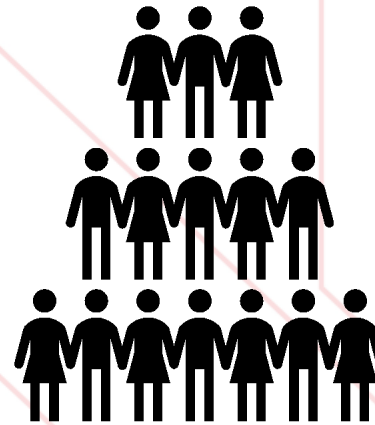
Tausta-asiakirjat ja strategiat

- Maakunnallinen hyte-ohjelma, eli Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Pohjois-Karjalassa- Strategiset painopisteet vuosille 2025–2028
- Hyvinvointialueen strategia
- Hyvinvointialueen edellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, sekä väliarvio
- Hyvinvointialueen erillisohjelmat ja –suunnitelmat
- Kuntien hyte-työhön liittyvät aineistot



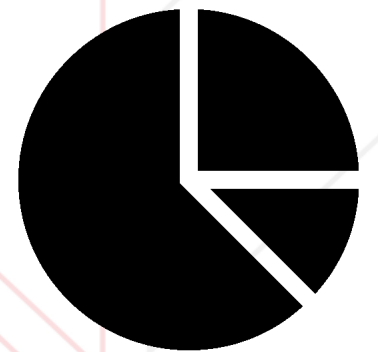
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin nykytila

- Kuvauksen laadinta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) valmisteleman vähimmäistietosisällön mukaisten indikaattoreiden avulla
- Kuvaus ikäkaaren kautta ikäluokittain
 - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet
 - Nuoret ja nuoret aikuiset
 - Työikäiset
 - Ikäihmiset
 - Kaikki ikäryhmät



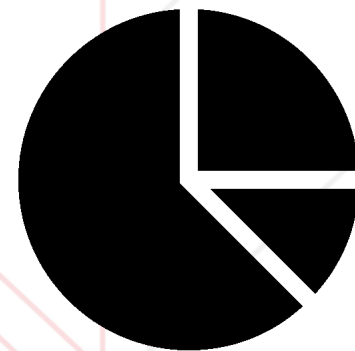
Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen **sairastavuusindeksi on maan toiseksi suurin hyvinvointialueiden sairastavuusindekseistä** (vuonna 2022: 112,5 ja vuonna 2021 114,3) , Pohjois-Savon hyvinvointialueen sairastavuusindeksin (vuonna 2022: 117,2) jälkeen.



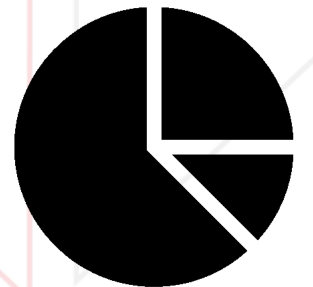
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Kokemus terveydentilasta
 - Terveytensä keskitasoisiksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus:
 - 4.-5.-luokkalaisista **11,4%**
 - 8.-9.-luokkalaisista **24,8%**
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla: lukio **24,7%** ja ammatillisen oppilaitoksen **21,8%**
 - 20-64-vuotiaista **34,6%** (koko maa 32,7%)
 - 65 vuotta täyttäneistä **51,2%** (koko maa 46,8%)
 - 75 vuotta täyttäneistä **60,3%** (koko maa 54,3%).

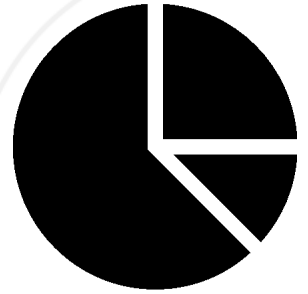


Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Psykkinen hyvinvointi
 - Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta oli kokenut
 - **20,9%** 8.-9.-luokkalaisista,
 - **14,4%** ammatillisen oppilaitoksen ja **21%** lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.
 - Psykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%)
 - 20-64-vuotiaista oli **18,5%**
 - 65 vuotta täyttäneistä **9,8%**
 - 75 vuotta täyttäneistä **10,7%**,



Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

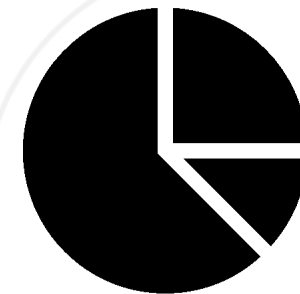


- Päihteet

- Huolta herättävää päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista oli vuonna 2023
 - 8.-9.-luokkalaisilla **7,2%** (vrt. koko maa 7,7%), sekä
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla ammatillisessa oppilaitoksessa **14,3%** (vrt. koko maa 18,2%) ja lukiossa **7,4%** (vrt. koko maa 7,2%).
- Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C)
 - 20-64-vuotiasta **30,4%**
 - 65 vuotta täyttäneistä oli **28,5%**
 - 75 vuotta täyttäneistä **15,6%**.
- Alkoholikuolemista johtuvat elinvuosien menetykset ovat vähentyneet vuoden 2021 lukemasta **3264** (koko maa 3021) vuoden 2022 lukemaan **2739** (koko maa 2878)



Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa



- Erittäin heikko osallisuuden kokemus
 - 8.-9.-luokkalaisista **12,9%** (vrt. koko maa 12,3%)
 - 20-64-vuotiaista **12,2%** (vrt. koko maa 10%)
- Tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä
 - 4.-5.-luokkalaisista **85,9%** (koko maa 85,1%)
 - 8.-9.-luokkalaisista **66,4%** (koko maa 65,7%)
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoista lukiossa oli **67,1%** (koko maa 66,9%) ja ammatillisessa oppilaitoksessa **74,2%** (koko maa 66,2%).
- Elämänlaatunsa hyväksi kokevia
 - 20-64 vuotta täyttäneistä **49,2%**.
 - 65 vuotta täyttäneistä **47,1%**
 - 75 vuotta täyttäneistä **39,1%**



Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia kokevien osuus 75 vuotta täyttäneistä on taas Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella (vuosi 2022) **7,6%** (koko maa 8,0%).
- 75-vuotta täyttäneistä pohjoiskarjalaisista apua riittämättömästi saavien osuus väestöstä on (vuosi 2022) **15,1%**



Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitjaksoja 65 vuotta täyttäneillä
 - Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuonna 2023 **308,9/10 000** vastaavan ikäistä kohden, (vrt. koko maa: 332,3/10 000 vastaavan ikäistä kohden)
 - Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitjakset ovat vähentyneet vuoden 2021 **333,1/10 000** kohden hoitjaksesta.
 - Hyvinvointialueella tehty hyte-työtä kaatumisten ehkäisemiseksi jo usean vuoden ajan.



Suunnitelman painopisteet ja tavoitteet



- Maakunnassa hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointisuunnitelmien taustalla on yhteisesti sovitut ja hyväksytyt painopisteet ja tavoitteet
- Hyvinvointialueen toimenpidekirjaukset näiden painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti, toimialueiden kanssa yhteistyössä



Saatteenne
hyvinvointikertomukseen
ja -suunnitelmaan?

Kiitos!





TERVEEMMÄN
ARJEN
PUOLESTA! ✓

Riikka Pekkarinen

Terveyden edistämisen suunnittelija
riikka.pekkarinen@pkkansanterveys.fi

050 412 5770



TERVEEMMÄN
ARJEN
PUOLESTA! ✓



POHJOIS-KARJALAN
KANSANTERVEYDEN KESKUS